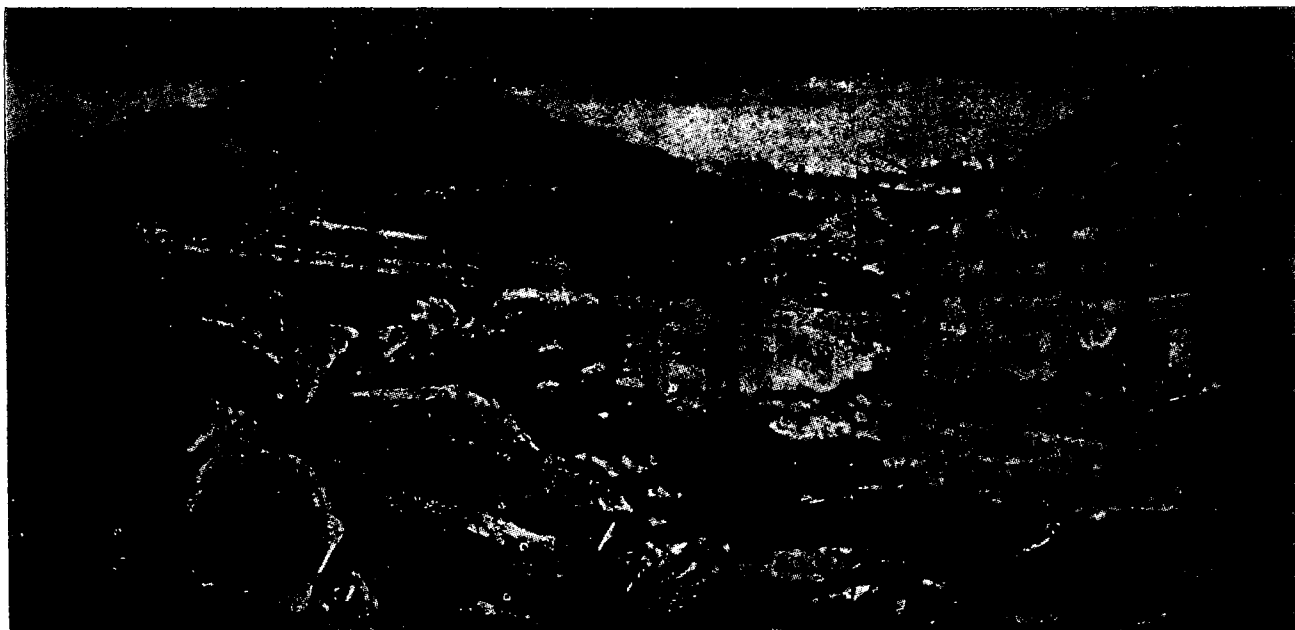

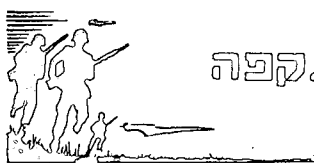
הלוחמה בשדה־הקרב הגרעיני

מאת גורלי־הארמיה ז'. נוארא

מעובד ע"י רס"נ מ. ה.

אם נניח כי לרשותם של כל הצדדים המתמודדים יעמוד בהתנגשות מזוינת של העתיד נשק־גרעיני, על כל סוגיו וצורותיו ועל כל אפשרויות שיגורו — הרי שיהיה באפשרותו של כל אחד מן הצדדים האלה להפעיל את מלוא עצמתו הגרעינית בכל נקודה שבשטחה של מדינת האויב. הנחה נוספת היא שהתוקפן הוא שיקדים את יריבו בהפעלת הנשק־הגרעיני האסטרטגי — ורק אחרי־כן תבוא תגובתו הגרעינית של המותקף. על כל פנים, אף אחד מהצדדים הלוחמים לא יוכל להמנע מכך שמהלומותיו הגרעיניות של הצד שכנגד תפגענה במטרות בשטחו הוא; ומכך נובעת המסקנה כי למעשה יוכלו לפעול במבצעי־היבשה רק אותם כוחות אשר ישרדו ויוסיפו להתקיים לאחר המהלומות הגרעיניות ההת־חליות, ואלה אשר תבואנה בעקבותיהן. ועוד הנחה — שלישית במספר — היא שיגדלו עוד יותר (בהשוואה לעבר) היתרון וחופש־הפעולה שמהם יהנה התוקף (ביחס למותקף).

סקירה זו הנה המשך לקודמתה שראתה אור בחוברת קנ"ד של „מערכות“ („שדה־הקרב הגרעיני בתפיסת־מלחמה צרפ־תית“). נושאה של סקירה זו הוא מהלכם המשוער של מבצעי כוחות־היבשה במצב בו הללו מושפעים מאפשרות הפעלתו של הנשק־הגרעיני על־ידי שני הצדדים המתמודדים. אמנם, ענינה של הסקירה — פעולות־לחימה ברמות הטקטית וה־אופרטיבית. אך אל לנו לשכוח שפעילות זו תהווה בהכרח חלק מהמערכה האסטרטגית הכוללת — שבעיקרה תהיה או־רית־גרעינית — ואף תושפע ממנה השפעה רבה ביותר. ובעיקר תושפע הלחימה מפעילותן של כל זרועות הכוחות־המזוינים ומכל אמצעי הנשק האסטרטגי שיעמד לרשותן, ובראש וראשונה היא תושפע ממידת הפגיעה הגרעינית שתינקט במערכה האסטרטגית. מידת הפגיעות הגרעיניות האסטרטגיות ההדדיות הן אשר תקבענה בהרבה מה יהיו הכוחות (ומה יהיה מצבם), אשר ישרדו וימשיכו בהיאבקות על פני הקרקע.

כיצד יתנהלו מבצעי־התקפה

בתחילתה בגזרה רחבה; או טוב מזה — בגזרות רבות, וזאת כדי לפזר את יכולת התגובה של המגן. התוקף ישאף גם

הצד התוקף נאלץ להמנע מלהבליט הבלטה ברורה־מדי את כיוון המאמץ־העיקרי של התקפתו. על־כן תונחת כל התקפה

של המגינים המודמנים בדרכם, שכן באלה יטפלו, בבוא הזמן, הדרגים הבאים של מערך ההתקפה.

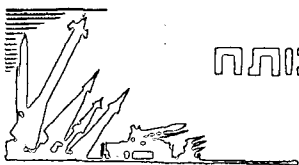
הדרג הקדמי הממוכן של המערך ההתקפי יהיה זקוק לסיוע תחזוקתי רבי-משקל; אפילו נניח כי חלק מצרכיו אלה יסופקו לו בדרך-האוויר, אי-אפשר יהיה בכל-זאת לותר על "דחיפת" חומרי האפסניה הדרושים גם בדרכי היבשה. מובן שכלל שיגדל עומק החדירה של הגייסות התוקפים, כן יגדלו מאמצי ההספקה והקשיים הכרוכים בהם. על כל פנים ניתן לקבוע שבלעדי הספקת חומרי-אפסניה פחות או יותר סדורה, אין סיכויים רבים להצלחתו הסופית של מבצע ההתקפה.

כוחות הדרג הקדמי של המערך-התוקף יפיקו ודאי תועלת גם מהמהלומות הגרעיניות לטוח-ארץ אשר תונחתנה על-ידי הרמות האסטרטגיות. אש זו תגרום לשיבושים ברשתות הקשר והתחבורה של המגן ובמערכי-השליטה והתחזוקה שלו. לדרג הקדמי היבשתי יסייעו גם כוחות-מחתרת "שנשי תלוי" ואורגנו לכך במדינת-היריב עוד בימי-שלום.

מה דמות תהיה להגנה?

מות התחליות אלו — ולהפוך את השטחים העצומים, שהוטל עליו "להגן" עליהם, מגורם שלידי לגבי המגן לבעל-בריתו. (ומדובר כאן בשטחים שאין בהם מכשולים טבעיים מוב-הקים). במילים אחרות: ישתדל המגן לנצל ניצול מכסימלי את יכולתו לפעול ולתמרן בשטחים נרחבים.

בשלב הפותח

הכוחות-הממוכנים התוקפים עלולים להגיע עד לאמצעי-שיגור גרעיניים כה-קדמיים עוד בטרם יופעלו; על-כן יהיה עדיף שגם תגובה התחלית כזאת ברצועת-הספר של המגן תבוצע בנשק-גרעיני הממוקם בעומק, ושיופעלו לצורך זה טילים ארוכי-טוח יותר — של 100 ק"מ לפחות — או מטוסים נושאי מטענים גרעיניים.

כמטרות למכת-נגד גרעינית של המגן ישמשו ראשית כל, אמצעי האש הגרעינית של האויב, ולאחריהם — נקודות רגישות בעורפו של התוקף (מיצרים בדרכי תנועתו — כגון גשרים, צומתי-דרכים וקו"ב — וריכוזים לוגיסטיים, במיוחד

להוליך את גייסותיו בשטחים נטולי-מכשולים קשים, על-מנת להבטיח קצב התקדמות מכסימלי.

יתכן מאוד שתקדם למבצע-ההתקפה הכנה גרעינית, שתונחת על מטרות רשומות (כגון שטח-חניה של כוחות האויב). בעקבות המהלומה הגרעינית המכונה יתקדמו גייסות משר-רינים במבנים מפוזרים למדי ובמהירות מכסימלית, כשהם משתדלים להעמיק-חדור לתוך מערך המגן על-מנת למוטטו, להשמיד את מערכת-השליטה שלו, לחבל ברשת התחבורה וביחוד להוציא מכלל פעולה את פני-השיגור הגרעיניים. חדירה-רבתי-במפוזר כזו תגרום לכך שהכוחות-התוקפים יש-תרבו בתוך אלה של המתגוננים וכאילו יתערבבו בהם — דבר, שיקנה ממילא לראשונים מידה רבה של בטיחות מפני האש הגרעינית של המגן.

מהירות המכסימום בהתקדמות הגייסות התוקפים דרושה גם להשגת מפסימום של תוצאות מבצעות לפני שהמגן יפעיל את נשקו הגרעיני, בין ברמה הטקטית ובין ברמה האופרטי-בית. הדרך להשגת קצב-התקדמות גבוהה היא המנעותם של חודי הגייסות התוקפים מלהכנס בקרבות עם קני-ההתנגדות

תיאור כללי זה של אורח המתקפה הצפוי מאפשר להעלות את מסגרת התנאים בה יצטרך המגן לפעול. וראשית-כל: כשהיזמה בידי התוקף, לא יוכל המגן שלא להפגע ממהלך מותיו ההתחליות של התוקף, בין שהמדובר במכת-הגרעינית ההתחלית, ובין במבקעו המשורין. יהיה, איפוא, על המגן לעשות כל מאמץ אפשרי כדי להקטין תוצאותיה של מהלך-

תנאי ראשון שעל המגן לקיימו הוא שבחלק הקדמי של מערכו (בקרבת גבול המדינה או בקו המגע) לא יציב אלא מערכת-כוחות דלילה מאוד — אך ממוכנת-ניידת; כתוצאה, יוכלו אזי כוחות אלה, משהוכרו על מצב-הכך, להחליף תדיר את מקומות-הימצאם, וזאת על-מנת להטעות את האויב ולהקטין את האבידות הצפויות ממהלומת-הפתיחה הגרעינית של התוקף.

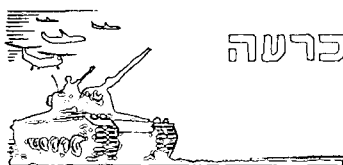
משימתו של דרג קדמי זה היא קודם-כל השגת ידיעות-מודיעין, ויתכן גם אבטחה-קרובה לאמצעי-השיגור הגרעיניים קצרי-הטוח של המגן (20—30 ק"מ), אשר ימוקמו בקרבת גבול המדינה אם מתכוון המגן לפתוח בתגובה גרעינית כוללת ושיטתית מיד לאחר שהאויב יפתח במתקפתו. אך ציון בהקשר זה כי יש כאן סיכון כי מקבעי-החדירה של

* כלומר, הכוונה לתותחים אטומיים ולטילים מהסוג "הונסט ג'ון" ודומיהם. — המערך.

ועצירות קצרות; שאם לא כן תאיים עליו הסכנה כי יחידות החלוץ של האויב ישיגוהו או אף יעברו אותו (ביחוד בלילה), ואזי עלול דרג ראשון זה של ההגנה להמצא נתון בהתכתשות שלא רצה בה, ופנים-אל-פנים עם כוחות-אויב עדיפים, ובמצב בו לא יוכל אף לקבל תספוקת ותגבורת. משמעות הדבר שפעולת הדרג הראשון של המגן תהיה חסרת סיכויים של ממש — וביחוד יצוין כי לשוא נצפה ממנה (פרט לאילו מקרים יוצאי-דופן) כי תשהה את התקדמות האויב השהיה ניכרת כלשהי.

מחסני דלק; כל זה כדי לדלל במידה מכסימלית את גלי גייסות התוקפים ולהאיטם. לעומת זאת לא תופעל האש הגרעינית ישירות נגד חודי גייסות-האויב הניידים, אלא אם המדובר הוא בהפעלתה המקומית, בשטח-הריגה שנבחרו בחירה מדוקדקת והוכנו עוד בעיתות-שלום.

הדרג הראשון הממוכן-הנייד הזה של מערך-ההגנה, (כשהוא פועל בשטח הנוח לתנועת גייסות) לא יוכל, איפוא, למלא אלא את המשימה של איסוף ידיעות על האויב התוקף, וגם משימה זו יצטרך לקיים תוך זינוקיי-נסיגה ארוכים למדי

בשלב ההכרעה

מה הוא שלב המבצע ומה הרגע בו תונחת התקפת-הנגד, מה יכולתו של המגן להעריך נכונה את המצב הנוצר אחרי הדו-קרב הגרעיני ההתחלי, ובעיקר — מה יכולתו להעריך את עצמתם של כוחות שני הצדדים שניצלו מדו-קרב זה; ועוד מכלול גורמים נוספים רבים.

שניים הם הגורמים העיקריים, בהם יצטרך להתחשב המגן בקבוע את האיזור בו ינחית את התקפת-הנגד שלו, ובעיקר כדי לקבוע את ריחוקו מקרה-המגע ההתחלי; זהם: א. הרצון להנחית את התקפת-הנגד על אויב הנתון בתנועה, כאשר שיווי-משקלו של זה, ממילא, מופר במידת-מה; ב. הצורך שהכוחות המיועדים להתקפת-הנגד ישרדו ויוסיפו להתקיים גם אחרי המהלומות הגרעיניות ההתחליות של האויב (במידה שניתן לחזות זאת מראש). במילים אחרות, הכרחי להניח לאויב לחדור ו"להתמתח" בשטח — ועל כוחות התקפת-

לאחר שלב הלחימה ההתחלי המתואר לעיל בא תורו של שלב ההכרעה, בו עשוי המגן לנקוט בשלוש דרכי-פעולה עיקריות שיתוארו להלן:

● התקפת-נגד מקבילה;

● בלימת התקפת האויב והדיפתה;

● השמדת האויב שהצליח לחדור לעומק המערך.

יהיו אלה, כאמור, מהלכיו העיקריים של המגן, ויש לשער שנוסף להם עשוי הוא לבצע בגזרות-המשנה של שדה-המערכה פעולות תוקפניות אחרות, שמטרתן העיקרית תהיה הסחה.

התקפת-נגד מקבילה. באותם אזורים פתוחים, בהם תבוצע בודאי חדירת האויב, מותר להניח כי תיערך התקפת-נגד כזו על-ידי כוחות ממוכנים ומשוריינים של המגן. אחד התנאים להצלחתה של התקפת-הנגד המקבילה הוא שכוחות אלה יימצאו מלכתחילה הרחק בעומק המערך — ועקב כך יינצלו ממהלומותיו הגרעיניות ההתחליות של האויב וכן לא ייקלעו לתוך האנדרלמוסיה הכללית שתתלוו להן. כוחות אלה עשויים ליטול לידם את היוזמה המבצעית שאבדה בתחילה בעטיו של המצב הכללי שנתהווה, ותוך ניצול ידיעות מודיעין שנצטברו עד כה, ינחיתו מהלומות עזות על כוחות אויב הנמצאים בתנועה ואשר כבר נמתחו לעומק. להתקפת-נגד זו תאיר ההצלחה פניה ביחוד אם יונחתו כמה מטענים גרעיניים על צירי-התחזוקה של האויב, וישבשו אותם.

אכן, התקפת-נגד מקבילה כזו תגרום אף היא להתכתשות ולהשתרבות-גומלין של שני הצדדים, אך היא תהיה יוזמה על-ידי המגן, ומכוונת על-ידו נגד אויב שכבר נגרע מכוחו והנתון במהלכו של תמרון — וממילא תפתח ההתכתשות בתנאים הנוחים בהרבה למגן מאשר אילו הוכתבה היא לו על-ידי התוקף כאשר הלז עודנו בשיא-עצמתו.

אין באפשרותו של איש לקבוע באופן מופשט ומראש מה יהיה יעדה — או עומקה — של התקפת-נגד מקבילה כזו. הללו — יהיו מותנים בכמה וכמה גורמים: מה אופיו של השטח, מה עצמתם היחסית של הכוחות שהופעלו, מהי היכולת של השליטה-במצב שעדיין שרדה למפקדת-המגן,

הנגד להתמקם מראש הרחק מקר־המגע ההתחלי.

הערכתו של הגנרל נוארץ היא, כי הדבר יצריך שהמגינים יסוגו בתחילה למרחק של מאה קילומטרים לפחות, ואולי אף למעלה מזה.

ובאשר ליעדיה של התקפת־הנגד המקבילה — הם יכולים להיות שונים: החל בפשיטה להשמדת כוחות מסוימים וכלה בהעברת הלחימה לשטחו של האויב והשתלטות על יעדים חיוניים בו.

בשלב התקפת־הנגד יופעל הנשק הגרעיני בעל עצמה גדולה בעיקר נגד עומק מערך האויב, ובראש וראשונה על צירי ההספקה שלו. אש גרעינית מסוג זה תונחת אפילו בהעדר ידיעות־מודיעין מדויקות. שהרי אש גרעינית רבת־עצמה המופעלת על מטרות משוערות בלבד עשויה כבר להחניק את התקדמות האויב ולגרום לדעיכתה. אש גרעינית רבת־עצמה על הגלים הקדמיים של המערך התוקף תונחת במקרים יוצאים מהכלל, בעיקר כאשר תסתמן אפשרות לנצל תוצאות אש זו באופן מידי ולחדור לעומק מערך האויב ואל שטחו הוא.

בלימת התקפת־האויב והדיפתה. כאשר עשוי התוקף להיתקל, בחזיתו, בשטח מבותר — ובמיוחד במכשול טבעי רציני (כגון שרשרת הרים, נהר גדול) — צריך שתגובתו הגרעינית של המגן תוכן מראש באופן שתשלב בגורמי־מכשול אלה: כך תיטיב להשמיד, או לפחות להתיש, את כוחות האויב ובמקרה הגרוע להניח לכוחות־אויב מותשים בלבד לחדור לתוך המכשול ולחצותו.

מערכה הגנתית כזו, בה „ינצל” המגן את המכשול — נודע לה ערך חיוני לגביו; כי רק היא — במצב בו מהלומה גרעינית מונחת על כוחות אויב שנעצרו לפני המכשול—

המשהה — עשויה לבלום את הפולש ולהביא להכרעה. שיטה זו מחייבת כמובן, הכנה מדוקדקת. בין היתר יש להגביר את סגולותיהם המשהות של המכשולים הטבעיים באמצעות תוספת אמצעי־המכשול המלאכותיים שישנם (כולל מיקוש גרעיני). כן צריך למכשל גם את השטח הנמצא מאחורי המכשול הטבעי; שכן אין הכוונה להגן ולהלחם ממשית על איזה מכשול בעל אופי קווי (למשל נהר גדול), כי אם בעומקו של המרחב שמאחוריו — או אף בתוכו (כשהמדובר, למשל, בשרשרת הרים). רק כך ניתן לנצל עד תומו את השפעותיו של האויב של שילוב תכליתי בין השניים: המכ־שול והאש הגרעינית.

כוחות־אויב אשר יצליחו לצלוח, על־אף האש הגרעינית, את איזור־המכשול — הכרח שייתקלו בהמשך התקדמותם למר־חב־המגן במערכת כוחות־לוחמים קלי־תנועה ולא מסורבלים (כוחות חיל־רגלים, בעיקר), אשר ייערכו לרוחב ולעומק ברשת צו־תיקרב לא גדולים. כוחות אלה ינצלו ניצול מכסי־מלי את תכונות הקרקע, יפעילו מטעני הריסה וחסימות, ותפקידם יהיה להטריד את האויב החדור ולהאיטו — ובכך יטלו את חלקם בהתשתו הנוספת. כוחות־משימה אלה יפעלו, ביסודו של־דבר, לפי עיקריה של לוחמת־גריליה, יתקפו את האויב לפי שיטת „פגע וברח” ויטרידו את מערך־התחזוקה שלו — כשהם עצמם נמנעים מלהוות מטרות כדאיות לאש גרעינית. כוחות־משימה אלה יהנו מהיתרון של הכרת איזור הפעולה היכרות־מושלמת והם יספקו את צרכיהם מהמשאבים המקומיים וממחסני־אפסניה קטנים, אך רבים וחבויים היטב, שיוכנו עוד בימי־שלום. הנחתו של הגנרל נוארץ היא שכוחות־משימה לא מסורבלים, (פשוטי־מבנה וקלי־ציד) מסוג זה יוכלו להתקיים פרק זמן לא־מבוטל כשהם מנחיתים כל־הזמן לאויב מכות מוחשיות, ובכך גורעים צעד אחר צעד מעצמת המחץ שלו.

השמדת האויב שהצליח לחדור לעומק המערך. בעומקו של האיזור, עליו פרוסה רשת צו־תיקרב פשוטי־המבנה ובחי־פנים, יוחזק מערך כוחות־ממוכנים עורפי. תפקידם של כוחות אלה, בבוא תורם־הם, הוא לתקוף ולהשמיד את אותם כוחות האויב שיפרצו את מערך צו־תיקרב של ה„גריליה־למחצה”. כוחות מערך־עורפי ממוכן זה יתאמו את פעילותם עם רשת־מערך הגריליה, ויקבלו מגייסות „מקומיים” סיוע מכל הסוגים, כולל תגבורות במקרה הצורך. הכוחות־הממוכנים־העורפיים, שיפעלו בטנח מוגבל־יחסית מבסיסיהם הלוגיסטיים, יתקשו פחות בבעיות תחזוקה. הם ינצלו כל אפשרות לתקוף במפתיע את האויב שכוחותיו הותשו כבר בדרך התקדמותם הארוכה. התנאים להצלחת פעלם של כוחות המערך־הממוכן־העורפי הזה הם — שישתמשו מיטב־השימוש בהתמצאותם הטובה בשטח, שיהיו קלי־תנועה ובעלי כושר־תמרון ושהיו מוכנים בכל עת לפעולה חפוזה. את פעולותיהם אלו יבצעו כוחות „המערך־הממוכן־העורפי”, בשילוב עם כל סוגי כוחות אחרים עליהם הוטל בתחילה לחפות על כלל שטחי המדינה, או בלעדי שילוב כזה. יתכן, איפוא, כי הכוחות הממוכנים יופעלו במבודד ותוצאות פעולותיהם תושגנה באיטיות, אלא שהפער־לות, בכללותן, עשויות להביא לידי תוצאות מכריעות בהאב־קות עם מה ששרד עתה מכוחו של האויב הפולש.

שליטה מבוזרים במידה מכסימלית, אף שאין זה מונע בעד כך, שכאשר יהיה הדבר אפשרי, תשתדלנה רמות-הפיקוד הגבוהות לתאם במידת האפשר את כל הניתן לתיאום. ניהול לחימה עקשנית מהסוג המתואר מציג דרישות גבוהות כלפי החייל והמפקד ורצון הלחימה שלהם. אשר לחייל, הרי לאוירה הכללית השולטת בתוך האומה, מתוספת כאן, קודם כל, רמת אימונו והכנתו עוד בעיתות-השלום. לגבי מפקד זה, בראש וראשונה, ענין של תכונות היזמה והדמיון — וכן של חוסן-רצונו ודבקותו במטרה; שכן אף הצלחות שהן קטנות מאד בתחילה, אפשר שתהיינה להן תוצאות שלא תשוערנה.

אכן, שלושה הם התנאים להבסתו הסופית של הפולש:

- אסור שהתוקפן ישתלט על חלק כזה משטח המדינה, שאיבודו עלול לשתק כל יכולת של מערכת כוחות-המגן להמשיך בהיאבקות.
- כל כוח וכל לוחם בודד אשר יינצל מהמהלומות הגר-עיניות, חייב לתקוף את האויב בכל מקום בו הוא-עצמו נמצא; ובאמצעים העומדים לרשותו ואם כבר תמה יכולתו לנהל לוחמה "סדירה" — עליו לעבור ללוחמת-גרילה.
- לנוכח הקשיים הצפויים בתחום התקשורת והתחבורה של המגן, צריך לתכנן ולהכין מראש מערכת-שליטה ואורח-

הביצוע הסתננות והלחימה לסיכולם

עלידו מראש מערך כוחות כזה שכבר הוזכר לעיל: כוחות שאינם מסורבלים בצידוד-יתר והם רבים ומדורגים לעומק רב; והכרח הוא כי כוחות-משימה אלה יפעלו באורח תוקפני נגד כל הכוחות המסתננים ואף נגד עורפם של אלה. ש להניח כי בלוחמה נגד הכוחות המסתננים עצמם, החדרים ראשונים, לא ימצא לו הנשק הגרעיני רב-העצמה של המגן מטרות מתאימות. לעומת זה, אש גרעינית אשר תונחת ביעילות על עורפם של כוחות אלה (על דרכי התחבורה ומחסני-האספקה שלהם) תשא תוצאות חיוביות; שהרי מתקפת-הסתננות כזו זקוקה לכך שיונייה, בין בדרך היבשה בין בדרך האויר — וביחוד כאשר לא הביאה במהרה להצלחות המצופות.

בצד מתקפה מוחצת וממוכנת שתוארה באופן כללי עד כאן, יכול התוקף לנקוט בשיטת הסתננות, שהיא צורת לחימה גמישה יותר. זו מתנהלת על-ידי גייסות קלי-תנועה, שודאי יופעלו כבר עם ראשית המלחמה ויתקדמו בשטחים מבוטרים או קשי-תנועה דוקא (יעריים או הרריים). הכוחות המסתננים יופעלו בין על-מנת לכבוש יעדים עצמאיים שההחזקה בהם תיצור "עובדות קיימות" ותהפוך אותם ל"משכנות" בידי הפולש, ובין לשם פתיחת דרך-מעבר בפני עוצבות חזקות יותר, ממוכנות או מוטסות, שתבואנה בעקבות הכוחות המסתננים.

גם כאן אין להעלות על הדעת שיהיה ביכולתו של המגן להנחית מכת-נגד מסכלת להסתננות זו — אלא אם כן יוכן

שיכוש החיים במדינה

יעדיהן של הפצצות אסטרטגיות אלו יימנו שדות-התעופה, בתי-הזיקוק לנפט, ובדרך-כלל כל מטרה שהשמדתה עשויה לשתק את מערך הכוחות-המזוינים של המדינה. נוסף להשפעתן ההרסנית של הפצצות כאלו על המערך הלוגיסטי, הן תגרומנה בודאי לנזקים קשים ולאבידות המון ניות; ועקב כך יהיה חלק ניכר של כוח-האדם שבמדינה עסוק במאמצים לתקן נזקים אלה או לצמצם את תוצאותיהם. מצב-דברים כזה — יחד עם ההתמוטטות הצפויה של סדרי השלטון האזרחי — עלולים לעשות את המדינה לטרף נוח לכל מי שיגיע הראשון: כוח שיהדור למדינה בדרך היבשה — או בדרך האויר — או שיתגלה בין היסודות החתרניים אשר "נשתלו" בה מכבר. לנוכח סכנה מסוג זה הכרחי שבכל מקום תימצא יחידה מן הכוחות המזוינים הסדירים המסוגלת

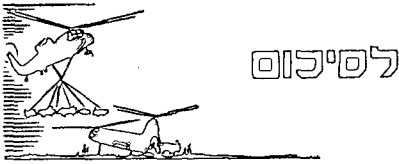
בחינות שונות אלה של הלחימה-הכוללת הצפויה צוינו כאן רק בשרטוטים סכימטיים ביותר. עתידות הן להצטרף זו אל זו, בצרופים שונים ומגוונים עד-מאד — ובעיקר בהתחשב בגורם הקרקע. אך בכל המצבים אין לשכוח אף לרגע את חיוניות ציווייה של המלחמה-הגרעינית, אשר הוצגו בסקירה הראשונה (ראה "מערכות" קנ"ד).

כדי להשלים את תיאורם של תנאי מלחמה-גרעינית ובמיוחד באשר להשפעתם מחוץ להתנגשויות הישירות בין הכוחות-המזוינים הסדירים, או הסדירים-למחצה — הכרחי להזכיר את תוצאות צורות-פעולתו האחרות של האויב.

ההפצצות הגרעיניות האסטרטגיות, אף אם אינן מכוונות דוקא ל"התקפות-אימה" על מרכזי-אוכלוסיה גדולים, תגרומנה לאנדרלמוסיה חמורה בכל שטחה של המדינה המותקפת. בין

לשלוט במצב, ולהשמיד כוחות אויב שיופיעו וינסו להשתלט, שכן, אפילו אם תהיה עצמתם קטנה, עלולים כוחות אויב אלה

ליטול לידיהם את השליטה על הציבור ולזכות באותה החזקה של "משכונים" אשר משמש ביטוי וסמל להצלחתם בתפקידם.

המהלומה הגרעינית הראשונה ולחדול מרצונו להלחם. אולם אין להניח מראש כי אמנם יתרחש דבר זה, שכן פירושו לבטל כל טעם קיומם של כוחות-מזוינים — אשר יתכן שתפקידם העיקרי יהיה דוקא למנוע התמוטטות כזו במדינה ובעם. נראה, איפוא, ששלב הלחימה ה"לא-סדירה" עשוי להיות הרבה יותר ממושך — אם אמנם איתנה האומה ברצונה להלחם, ואם ננקטו על-ידי הכוחות-המזוינים, כמידת האפשר, אותם צעדים שהנם הכרחיים בשביל שיוכל שלב-לחימה זה להתמשך. והרי אל-לנו לשכוח שגם התוקפן יסבול מקשיים, שאף אם כי מידת חריפותם תהיה פחותה, הרי במהותם יהיו דומים לאלה של המגן.

עצם העובדה שהמגן מוסיף להתקיים ומשיג פה ושם הצלחות חלקיות, עשויה לבטל את חשיבות הצלחותיו ההתחליות של התוקפן. היא אף תשלול ממנו אותם "משכונות" שכבש, בהם הוא ראה אמצעים להכניע את רצון היריב ולהשיג בכך למעשה, את ההכרעה. והרי יתכן שברובו זמן יהיה על התוקפן גם לעמוד בכמה מקומות אחרים בפני כוחות-המגן, המבצעים מבצעים-היחלצות או הסתה בזירות-קרב אחרות, מרוחקות ופחותות-חשיבות.

חשיבותן של ההכנות למלחמה בימי-שלום. כל עיון במכלול הקשיים שניתן לחזותם-מראש ואשר יתיצבו בעת-המלחמה בפני כל רמות הפיקוד, מבליט שוב-שוב את חשיבותן המכרעת של ההכנות למלחמה הנעשות כבר בעתות שלום. הדעת נותנת כי רק אותם אמצעי-הלחימה ואורחות-הלחימה שהוכנו מראש, ולפני פרוץ ההתנגשות המזוינת — הם בלבד יוכלו להיות מופעלים, על-כל-פנים בשלביה הראשונים של המלחמה.

את כל העבודות והפעולות הקשורות בהכנת המלחמה העתידי דה הכרחי לרכז ברמת הפיקוד העליונה, ותכופות תעסוק רמה זו אף בפרטי פרטית של ההכנות. לעומת זאת, כל הביצוע המעשי בבוא שעתו — יבזור, תיוצר, איפוא, שיטה של "ריכוז ההכנות — לקראת ביזור הביצוע". ואם דובר כאן על ריכוז ההכנות ברמה העליונה דוקא, הרי ברור כי כל הפעולות האלו תחייבנה גם תיאומים-מכניים רבים מאוד עם כל הרמות המעונינות — ואף עם הנמוכות ביותר.

הסתירות הרבות בהן ייתקלו המתכננים תדרושנה מהם נקיטה בפשרות אינ-סופיות, אך הכרח הוא כי תמיד יהלמו פתרונות ופשרות אלה את הציוויים העיקריים הטבועים במהותה של המלחמה הגרעינית. בראש ציוויים אלה — מסיים הגנרל נוארא — ניצבת הדרישה: לודא בקרב האומה את הכשרת הרוח וההכרה אשר בלעדיתה אין כל תקווה לנהל בבוא-היום בהצלחה את הקרב בתנאיה של מלחמת העתיד.

מושג-היסוד שהוצגו כאן מאפשרים להגדיר עתה קווי-אופי אחדים שיצינו את המערכה הגרעינית בכללותה.

אויב אחיד ומערך-הגנה אחיד. האויב עלול להופיע לפתע בכל מקום שבשטחי המדינה, בדרכים ובצורות שונות ביותר — הכל בהתאם לכך האם יחדור בדרך היבשה, או בדרך האוויר, או אם נשתל במדינה זה מכבר. צורות שונות אלו של הופעתו עלולות להתרחש במקום זה או אחר, כולן יחד — או בזו אחר זו; אך בכלל פעולות-האויב תשתלבנה אחת בשניה מהודקות — כך שבסופו של דבר אין לדבר אלא על אויב אחיד ואחד.

נגד אויב אחיד זה הכרחי להקים ולקיים מערך אחיד של כוחות-מזוינים — וממילא גם מערך-פיקוד אחיד. אחידות זו של הפיקוד אין, כמובן, פירושה כלל-וכלל שצורות-הארגון ואמצעי-השליטה חייבים אף הם להיות זהים בכל השלוחות השונות של כוחות-המגן.

אחידות המערכה. כשם שהאויב אחיד, כן תהיה המערכה אחידה ותהיה שלימות אחת. עד-מהרה יהפכו שטחים נרחבים במדינה לזירות-התנגשות, שהלחימה בתוכן יכולה ללוש צורות שונות מאוד; יתכן מאוד כי שטחים אלה אף יהיו מרוחקים זה מזה. ההתנגשויות האלו יתרחשו, לרוב, במפתיע; ואופן הופעתן ידמה לאותה פריחה חולנית המופיעה פתאום במקומות אלה או אלה בגוף אדם, אך לא במקומות האחרים שבו.

פיזור גיאוגרפי זה של הופעת כוחות-האויב ושל התלקחויות-לחימה יבטל בודאי במלחמת-העתיד את האפשרות לנהל את כל המערכה ניהול מרוכז. היכולת של ניהול-הקרב במרוכז תשאר נחלתן רק של רמות-הפיקוד הנמוכות-יחסית, כל אחת באיזוריה. כן אי-אפשר יהיה עוד להגיד, כבעבר, כי כוח זה או אחר "ייצב" את החזית בקו זה או אחר; המערכה תהיה כוללת ואחת והיא תתנהל במקומות ובשטחים רבים באופן בורמני.

המלחמה הגרעינית תהיה ממושכת. בתנאים אלה — של פעולות-איבה המתנהלות בשטחים נרחבים, של קושי רב לקיים תחבורה ושליטה וכשחלקים ניכרים של המדינה נהרסו לאחר חילופי המהלומות הגרעיניות — יעמוד הפיקוד בפני בעיות שמהותן הנה חדשה בתכלית ויצטרך, תכופות, להפעיל במ-אולתר את אותם האמצעים שישדרו עוד לרשותו לאחר המהלומות הגרעיניות. בתנאים אלה נראה כי שלב הפעילות המבצעית המתואמת והמסודרת-היטב ימשך זמן קצר בלבד — ואילו המלחמה לא תסתיים עם שלב זה ויהיה צורך להמשיך בלחימה בצורות אחרות וחדשות-בתכלית.

כמובן, אחד הצדדים עלול להתמוטט מבחינה נפשית לאחר